

קונטרס

לב שִׁמַח

יעורר ויחזק את כל בר ישראל, שיהיה תמיד שש
ושמח על נעם חלקו שזכה להפרא מזרע ישראל,
וישתדל תמיד לילך בפנים שמחות ועליזות,
ויהיה לו לב שמח לקבל בו את שכירת עזו ותפרו,
שאינה שורה אלא בלב שמח.

*

בנוי ומיסד על-פי דברי
רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו
רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו.

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו
הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אגיס ליה
רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו,

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי
חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש.

*

הובא לדפוס על-ידי
חסידי ברסלב
עיה"ק ירושלים תובכ"א

מוֹהֲרָא"ש ג"י אָמַר, מִי שְׂזוּכָה לְהִיּוֹת
מְקַרֵּב אֶל רַבּוֹנוֹ ו"ל מְקַבֵּל לֵב נִשְׁפָּר
אֲמַתִּי, וְאֵין לוֹ כְּכַר שׁוֹם רְצוֹנוֹת שֶׁל גְּאוֹת
וְהַתְּנַשְׂאוֹת, עִם כָּל זֹאת הַלֵּב שֶׁלוֹ הוּא לֵב
שְׂמֵחַ, כִּי אֵין עוֹד שְׂמִיחָה כְּמוֹ מִי שְׂזוּכָה
לֵלֵב נִשְׁפָּר, וְהוּא כִּבְּן הַמַּתְחַטֵּא לְפָנָי
אֲבִיו שְׂבִשְׂמִים.

(אמרי מוהרא"ש, חלק ב', סימן תקצ)



.א

הַשְּׂמֵחָה מְרַחֶבֶת אֶת הַדַּעַת

צָרִיף שְׂתַדַּע, אֱהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, כִּי בָּזָה הָעוֹלָם
עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד כָּל מִינֵי צָרוֹת וְיִסּוּרִים,
וְאֵין לָךְ אָדָם שֶׁלֹּא יִקְבֹּל אִיזָה צַעַר וְעִגְמַת גִּפְשׁ
בְּכָל יוֹם וְיוֹם, זֶה מְבַרֵּיא אוֹתוֹ וְזֶה מְפָרְנֵסְתּוֹ, זֶה
מְמַשְׁפָּחְתּוֹ וְזֶה מִילְדִיו, זֶה מְשַׁכְּנֵנוּ וְזֶה מִיִּדְדֵינוּ
הַקְּרוֹבִים וְהַרְחוֹקִים, וְזֶה אֲשֶׁר מְכַנֵּס לְהָאָדָם
קְטָנוֹת הַדַּעַת וְהַמַּחַ, עַד שֶׁהוּא נִשְׁבֵּר לְגַמְרֵי,
וְנִדְמָה לוֹ שֶׁאֵף פַּעַם לֹא יֵצֵא מֵהַצָּרָה הַמְרָה הַזֹּאת;
וְלִבְּנֵי אֵיעֶצֶף אֱהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אִם אַתָּה רוֹצֵה
לְהַצְלִיחַ בְּרַכָּה, וְאִם אַתָּה רוֹצֵה לְהַצְלִיחַ בְּתַיִם

חיותך, להגיע אל השלמות שלשמה נבראת, והיא
 — להפיר את הקדוש-ברוך-הוא, עליך להתחזק
 בכל מיני אפנים שבעולם להיות בשמחה, פי
 השמחה מרחבת את הדעת, ומטהרת את הלב, עד
 שיזכה להיות כלי להמשיך בו שכינת עזו יתברך,
 ויזכה להפיר את הקדוש-ברוך-הוא, אשר אין שום
 מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות
 גמור הוא, כי באמת כל העולם כלו הוא דמיון
 אחד גדול, שאדם טועה בעצמו וחושב שהוא
 מבין את העולם והוא יכול להוליך את העולם,
 ושוכח שיש מנהיג לבירה (עין בראשית ובה לט, א),
 והוא הקדוש-ברוך-הוא הצופה ומביט על כל
 בריותיו, מחיה ומטה ומקים את כל הבריאה כלה,
 ומה שיך להכנס בכל מיני דמיונות שרק הורסים
 את הדעת ובקטנות המחין, שמשם כל הצרות
 והיסורים והעגמת נפש והמרירות והעניות
 והדחקות. ולכן ראה, אהובי, בני היקר, לחזק את
 עצמך בכל מיני אפנים שבעולם להיות בשמחה,
 ותעשה את עצמך כאלו אתה בשמחה, ועל-ידי-זה
 תגיע באמת לשמחה אמיתית, ותמיד תלך עם פנים
 שמחות וצוהלות, ועל-ידי-זה תזכה לקבל פני
 שכינת עזו יתברך, שתמיד תרגיש אמתת מציאותו

יתברך, ובכל דבר שרק תסתכל תראה רק את הפנימיות שבדבר הזה, והוא החיות האלקית המתיזה את העולם הזה — דומם, צומח, חי, מדבר, ואם תרגיל את עצמך, אהובי, בני היקר, לילך בצורה כזו, אז תעלה לגדלות המחין, וזה יעזר לך להגיע לכל המדרגות שבעולם, כי על-ידי שזוכים להרחבת הדעת, על-ידי-זה נכללים באין סוף ברוך הוא, וזו גדלת האדם להגאל מכל צרותיו ומכל יסוריו ומכל דחקיותיו, וזוכה לשפע גדול, שפע רוחני ושפע גשמי, ולא חסר לו שום דבר.

ב.

השמחה היא רפואה לכל

צריך שתדע, אהובי, בני היקר, אשר כל הצרות והיסורים והמחלות והמחוישים הרעים והעגמת נפש שבאים להאדם, הם רק מחמת חסרון השמחה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כד), אם האדם היה תמיד שש ושמח, והיה מחזק את עצמו בכל מיני אפנים שבעולם רק להיות בשמחה, אז היה נתרפא מהכל, כי השמחה היא רפואה לכל

— בין גשמייות ובין ברוחניות, בגשמייות כל
הבעיות שיש לאדם הן רק מחמת חסרון השמחה,
כי ברגע שאדם נופל בעצבות ובעצלות, על-ידי-זה
הוא לא יכול לעשות שום עסק בפרנסה, והוא רב
עם כל אחד ואחד, והוא אוכל את הלב שלו,
וממש מתדרדר מטה מטה, וכן ברוחניות מתרשל
מתורה ומקיום המצוות, ואינו הולך לבית-
המדרש, והכל בא מחמת העצבות והעצלות
שנופלת עליו, אבל תכף-ומיד כשאדם מחזק את
עצמו להיות תמיד בשמחה, ויש לו "לב שמח",
אז הוא זריז בכל, זריז בגשמייות — שהכל הולך
לו בקלות, וזריז ברוחניות — שלומד תורה ומקיים
את מצוותיו יתברך, והולך לבית-המדרש ערב
ובקר; ולכן ראה אהובי, בני היקר, לחזק את עצמך
ביותר במדת השמחה, ותדע שהיא היא הרפואה
לכל המחלות והחלאים הרעים שנדבקו בך, וכל
החלישות הדעת והיסורים והעגמת נפש שאתה
סובל הם רק מחמת חסרון השמחה, ולכן ראה
להיות רק בשמחה, ותעשה את עצמך כאלו אתה
שמח, ועל-ידי-זה תבוא לשמחה אמיתית, שעולה
על כל הרפואות, וכל התרופות שרק יתנו לך
בעבור המחלות שלך, זה לא יועיל כמו מדת

השמחה, כי כשאדם שש ושמח, ויש לו תמיד "לב שמח", אזי אינו צריך שום תרופות, אלא השמחה בעצמה היא הרפואה לכל; ועל-כן אהובי, בני היקר, ראה לחזק את עצמך להיות רק בשמחה, וזה ימשיך לך רפואה, רפואת הנפש ורפואת הגוף, ותזכה להצליח בכל דרכיך בין בגשמי ובין ברוחני.

ג.

השמחה היא הצלחת האדם

צריך שתדע, אהובי, בני היקר, שמי שהוא איש שמח — הוא תמיד מצליח (ספר המדות), וכך מה ששמח יותר — הוא מצליח יותר, כי עקר הצלחת האדם הוא השמחה, כי כשאדם תמיד שש ושמח, על-ידי-זה נתרחב לו מחו ודעתו, ויוצא מכל הצמצומים והקטנות, ומסתכל על העולם בצורה רחבה מאד, ויש לו הסתכלות רחוקה, ועל-ידי-זה הוא מצליח דרכו, לא-כן העצבות מכניסה באדם עצלות וקטנות הדעת, ומצמצמת לו את מחו ודעתו, עד שאינו רואה למרחוק, והוא תמיד נכנס בתוך עצמו, ושרוי בדכאון, שזה גורם

לו אכזבות בחיים וכשלונות, שכל מה שרק עושה
 — הוא נכשל ומתאכזב מבני-אדם, והכל מחמת
 העצבות והעצלות שנפלה עליו; ועל-כן אהובי,
 בני היקר, אם אתה רוצה להצליח בזה העולם,
 תדע שהשמחה היא הצלחת האדם, וצריכים
 להכריח את עצמו להיות בשמחה, כי עוברים על
 כל אדם בזה העולם כל מיני צרות ויסורים וכל
 מיני מכאובים בכל יום ויום, ואי אפשר להנצל
 מזה אלא על-ידי שמחה, וכל מה שאדם מכריח
 את עצמו יותר ויותר להיות בשמחה, על-ידי-זה
 הוא יוצא מעצמו, ומתרחב לו, ודיקא על-ידי-זה
 הוא מצליח בכל עניניו; ולכן ראה, אהובי, בני
 היקר, להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, ואל
 תניח את העצבות והעצלות שתתפשט עליך, אלא
 תעשה פעלות להיות בשמחה. ועקר הפעלות הוא
 להחזיר בעצמך אמונה פשוטה בו יתברך, אשר זה
 היסוד של התורה הקדושה, כי "כל מצותיך
 אמונה" (תהלים קיט, פו), כל המצוות צריכות להביא
 את האדם לאמונה, להאמין בו יתברך, לידע
 ולהודיע ולהודע אשר הוא יתברך נמצא ואין
 בלעדיו יתברך כלל, הכל לכל אלקות גמור הוא,
 והוא יתברך מתייה ומתנה ומקיים את כל הבריאה

כלה, ואף שזה קשה וכבד לאדם להבין דבר זה, מחמת קטנות דעתו, צמצום מחו ועקמומיות לבבו, עם כל זאת כשאדם מחזק את עצמו באמונה פשוטה, ויודע ועד אשר כל העולם כלו הוא רק לבוש לגבי אין סוף ברוך הוא, אז הוא תמיד בשמחה, ואין לו מה להפסיד בזה העולם, אדרבה בכל נקדה ונקדה שממשיך את עצמו אליו יתברך, על-ידי-זה נחלקת בו שמחה, כי באמת "עז וחדנה במקומו" (דברי הימים א טו, יז), אצלו יתברך שורה רק שמחה, כי השמחה היא אור האין סוף ברוך הוא, ולכן על-ידי כל שמחה ושמחה שאדם שש ושמח באלקותו יתברך על-ידי-זה הוא נכלל בו יתברך; ולכן, אהובי, בני היקר, אפלו שעבר עליך כבר בחייה מה שעבר, ואתה נמצא בעת צרה, ראה לשמח בו יתברך, ותאמין אשר הכל לטובה, ודיקא על-ידי-זה ימחלו לך את כל העוונות, וכמו שאמר דוד המלך (תהלים קד, לד-לה): "יערב עליו שיחי אנכי אשמח בהוי"ה יתמו חטאים מן הארץ ורשעים עוד אינם", בזה שאדם מדבר ומשיח את כל אשר עם לבבו אליו יתברך והוא שמח בו יתברך, על-ידי-זה יתבטלו ויתמו כל החטאים מן הארץ, וכלם חוזרים בתשובה

וְרָשָׁעִים עוֹד אֵינָם, כִּי הֵם מִתְבַּטְּלִים לְגַמְרֵי, כִּי
עַל-יְדֵי תִקְף הַשְּׂמֵחָה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ מִתְחַזְּקֵת בְּאָדָם
הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּעֶצְמוֹ הוּא מְצַלִּיחַ
בְּכָל דְּרָכָיו; כִּי בְּרַגַע שְׂאָדָם דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ
יִתְבַּרֵּךְ, וַיִּוֹדַע וְעַד אֲשֶׁר אֵין בְּלַעְדָּיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל,
וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא, עַל-יְדֵי-זֶה נִכְלָל בְּאֵין
סוּף בְּרוּף הוּא וְזֶה עֶקֶר הַצְּלָחָתוֹ, אָבֵל אֵי אֶפְשָׁר
לְהַגִּיעַ לְזֶה, אֲלֹא עַל-יְדֵי תִקְף הַשְּׂמֵחָה; וְעַל-כֵּן
רְאֵה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיְקָר, לְשִׂמְחָה בְּכָל מִינֵי אֶפְנִים
שְׂבָעוּלָם, הָעֶקֶר אֵל תַּנִּיחַ אֲצִלְךָ הָעֲצָבוֹת וְהָעֲצָלוֹת
כְּרַגַע, וְאִזּוּ דִיָּקָא תְּצַלִּיחַ בְּכָל דְּרָכֶיךָ, וְתִהְיֶה לְךָ
הַבְּטָה וְהַסְתַּכְּלוֹת רְחוּקָה, וְתִמִּיד תִּהְיֶה לְךָ הַרְחַבְת
הַדַּעַת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה תְּצַלִּיחַ דְּרָכְךָ תָּמִיד.

ד.

הַשְּׂמֵחָה הִיא הַדְּבָקוֹת בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ

רְאֵה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיְקָר, לְהַכְנִיִס בְּעֶצְמָךְ תָּמִיד
אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וּבְכָל מָה שֶׁרַק עוֹבֵר עָלֶיךָ
בְּחַיִּים חַיּוּתְךָ תַּחֲשֵׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, כִּי אֵין שׁוּם
דְּבָר בְּזֶה הָעוֹלָם נַעֲשֶׂה מֵעֶצְמוֹ, אֲלֹא הַכֵּל
בְּהַשְׁגַּחַת הַמְּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן, וְהוּא יִתְבַּרֵּךְ מֵעַלִּים

ומסתיר ומתכסה בתוך הבריאה, ומי שזוכה להיות
 תמיד בשמחה, אז נתגלה לפני עיניו מראה נורא
 ונפלא מאד, כי רואה שכל הבריאה כלה היא
 לבוש לגבי אין סוף ברוך הוא; ועל-כן ראה,
 אהובי, בני היקר, לשמח על נעם חלקך שזכית
 להפרא מורע ישראל, ואתה מאמין בו יתברך,
 ואתה מקים את מצוותיו יתברך, וראוי לך לשמח
 מאד מאד עם כל מצוה ומצוה שאתה זוכה לקיים,
 וזה יביא אותך אל הדבקות הכי עליונה, כי
 המצוות הן תרי"ג — שש מאות ושלוש עשרה,
 המכונים כנגד רמ"ח איבריו של אדם ושס"ה גידיו
 של אדם, וכשאדם מקיים מצוה אחת או נזהר
 מעברה אחת, אז נעשה כלי לגבי גלוי אין סוף
 ברוך הוא, ומאיר בו אורו יתברך בגלוי נורא
 ונפלא מאד, והוא שש ושמח ומתענג בזיו נעם
 שכינת עזו יתברך; ועל-כן ראוי לשמח בכל מצוה
 ומצוה שמקיימים, ולשמח בכל מניעה שמונע את
 עצמו מלעבר על רצונו יתברך, חס ושלום, ודיקא
 על-ידי תקף השמחה הזו, יזכה להגיע אל הדבקות
 הכי עליונה, כי השמחה היא הדבקות בו יתברך.

ועל-כן ראה, אהובי, בני היקר, לא להטות

אֶת עֲצֻמָּהּ, וּמִכָּל שֶׁפֶן שְׁלֹא תִנִּיחַ אֶת עֲצֻמָּהּ לִפְלֹ, אֲלֹא תַחֲזֹק אֶת עֲצֻמָּהּ בְּכָל מִינֵי אַפְנִים שֶׁבְּעוֹלָם לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּהְיֶה תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְלֹא תִתֵּן לְאֱלוֹ הַכּוֹפְרִים וְהָאֲפִיקוֹרְסִים הָעֶרְבִי רַב, הַיּוֹרְקִים מִפִּיָּהֶם הַטָּמֵא זֶהְמָה נֶגֶד כָּל הַקְּדוֹשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל, שֶׁיִּכְנַס בְּךָ הָרוּק שִׁיּוֹרְקִים וְטוֹוִים קוֹרֵי עֶפְבִּישׁ — מִלְכָּדָת, לְלַפֵּד מַחֹת פְּגוּמִים וְלִמְצוֹן אַחֲר־כֵּךְ אֶת דָּמָם, כִּי אֱלוֹ הַכּוֹפְרִים, שְׁלִיחֵי הַסֵּמ"ך-מ"ם, הָעֶרְבִי רַב, הַמְּסִתּוּבְבִים עֲכָשׁוּ בֵּין עַם יִשְׂרָאֵל, הֵם כְּדַגְמַת עֶפְבִּישׁ שִׁיּוֹרְק מִפִּיּוֹ זֶהְמָה, אֲשֶׁר מִזֶּה נִתְּהוּיִם קוֹרֵי עֶפְבִּישׁ, וְנִתְּפָסִים בָּהֶם זְבוּבִים וּמוֹצְצִים אֶת דָּמָם, כְּמוֹ-כֵן אֱלוֹ הַרְשָׁעִים אֲשֶׁר יוֹרְקִים מִפִּיָּהֶם זֶהְמָה וְטָמְאָה, וּמְדַבְּרִים נֶגְדוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּגִלּוּי, וּמְדַבְּרִים נֶגֶד כָּל הַקְּדוֹשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל, עַל-יְדֵי-זֶה הֵם תּוֹפְסִים וְלוֹכְדִים בְּרִשְׁתָּם הַטָּמְאָה אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמוֹצְצִים מֵהֶם אֶת דָּמָם, 'דָּמִים' תִּרְתִּי מִשְׁמַע, וְאִף אֶחָד לֹא תוֹפֵס מֵה שְׁקוֹרָה פֹּה, וְהוֹלְכִים שׁוֹלֵל אַחֲרֵיהֶם, וְכָל זֶה בָּא מִחֲמַת עֲצָבוֹת שֶׁהֵם מִפִּילִים עַל הָאָדָם, כִּי בְּרַגַע שֶׁאָדָם נוֹפֵל וְנִמְשָׁךְ אַחֲרֵי הָעֶפְבִּישׁ הַזֶּה, שֶׁהוּא הַסֵּמ"ך-מ"ם וְגוֹיְנָדָא דִּילִיָּה, שֶׁהֵם הָעֶרְבִי רַב שֶׁנִּתְעַרְבוּ בֵּין עַם יִשְׂרָאֵל, עַל-יְדֵי-

זֶה נוֹפְלִים עָלָיו עֲצָבוֹת וְעֲצָלוֹת וּפְחָדִים יִתְרִים, עַד
 שְׁאִינוֹ יוֹדֵעַ מַה לַעֲשׂוֹת וְנִשְׁבֵּר לְגַמְרִי, וְהַעֲכָבִישׁ
 הַזֶּה שֶׁהוּא הַסֵּמ"ךְ-מ"ם וְגוֹנְדָא דִּילִיָּה — הָעֶרְב־
 רַב, מְנַצְלִים דְּבַר זֶה, וְשׁוֹבְרִים אֶת הָאָדָם יוֹתֵר
 וְיוֹתֵר, וּבְנֵי-אָדָם מִפְּחָדִים לִפְתַּח אֶת פִּיהֶם,
 וְשְׂרוּיִים בְּעֲצָבוֹת וּבְעֲצָלוֹת וּבְדַכָּאוֹן, וְלֹא יוֹדְעִים
 מַה לַעֲשׂוֹת, אֲבָל תַּכְף כְּשֶׁאָדָם שָׁשׁ וְשָׂמַח בְּשִׂמְחָה
 אֲמִתִּית, וְיוֹדֵעַ וְעַד אֲשֶׁר הַכֹּל אַחִיזֹת עֵינָיִם, וְהוּא
 יִתְבַּרֵךְ נַעֲלָם וְנִסְתָּר וְנִתְפָּסֶה בְּתוֹךְ הַבְּרִיאָה, וְהַכֹּל
 מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, כְּדִי לְנַסּוֹת אֶת הָאָדָם לְהִיכֵן יְבָרַח,
 הוּא אֵינוֹ מִתְיָרָא וּמִתְפַּחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבָעוּלָם,
 וְיִתְפָּרְדּוּ מִמֶּנּוּ כָּל פּוֹעֲלֵי אוֹן (תְּהִלִּים צב, י), אֵין
 לַעֲכָבִישׁ הַזֶּה שֶׁהוּא הַסֵּמ"ךְ-מ"ם וְהַעֲרַב־רַב שׁוּם
 שְׁלִיטָה בְּעוֹלָם, כִּי כָּל עֶקֶר כַּחַם וְחִיּוּתָם הוּא רַק
 מַחֲמַת הָעֲצָבוֹת וְהַעֲצָלוֹת שְׂמִפִּילִים עַל הָאָדָם,
 שְׂמִשָּׁם בָּאִים הַפְּחָדִים וְהִירָאוֹת חִיצוֹנִיּוֹת,
 שְׂמִפְּחָדִים וּמִתְיָרָאִים מִכָּל דְּבַר, וּמִפְּחָדִים לוֹמֵר
 אֶת הָאֲמֶת, אֲבָל תַּכְף-וּמִיד כְּשֶׁאָדָם מְדַבֵּק אֶת
 עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, הוּא נִכְנָס בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה כְּזוֹ,
 שְׂמִתְרַחֵב דַּעְתּוֹ וּמַחוּ, עַד שְׂמֵרֵב דְּבִקּוֹת שֶׁהוּא
 דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים וּמִתְבַּטֵּל לְגַמְרִי לְגַמְרִי, וְאֵינוֹ
 רוֹאֶה כְּבָר מִשׁוּם דְּבַר רַק אֶת אֲמִתַּת מְצִיאֹתוֹ

יְתַבְרַךְ, וְאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ כְּבָר מְשׁוּם דְּבָר רַק אֶת אֲמַתַּת
 מְצִיאֹתוֹ יְתַבְרַךְ שֶׁהוּא קוֹלוֹ יְתַבְרַךְ הַגָּנוּז בְּתוֹךְ
 הַבְּרִיאָה, וְאֵינוֹ מְרַגֵּישׁ מְשׁוּם דְּבָר רַק אֶת אֲמַתַּת
 מְצִיאֹתוֹ יְתַבְרַךְ, וְנוֹשֵׁף אֶת אֹרֹו יְתַבְרַךְ, וְאֶפְלוּ
 כְּשֶׁמְדַבֵּר עִם בְּנֵי אָדָם זֶה רַק לְפָנִים, אֲבָל בְּאֲמַת
 הוּא מְדַבֵּר אֲזַ עִמוֹ יְתַבְרַךְ בְּשִׂיחוֹת וּתְפִלוֹת, וְזוֹ
 מְדַרְגַת הַצְדִּיקִים הַגְּדוֹלִים הַדְּבוּקִים תָּמִיד בּוֹ
 יְתַבְרַךְ, וְעַל-כֵּן הֵם תָּמִיד שְׂמֵחִים וְעֲלִיזִים, וְהֵם
 מִתְפַּלְלִים עַל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמְשִׁיכִים עֲלֵיהֶם
 רְפוּאוֹת וַיְשׁוּעוֹת וְהַצְלוֹת, אֲשֶׁרֵי מִי שְׂזוּכָה לְהַגִּיעַ
 לְמְדַרְגָּה זוֹ.

ה.

הַשְּׂמֵחָה הִיא הַשְּׁעָר וְהַפֶּתַח לְהַכְּנִס אֵלָיו יְתַבְרַךְ

צָרִיף שְׂתַדַּע, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא
 וְנִכְשָׁל בְּעִבְרוֹת, אֲזַ נִתְעַלְמֶת וְנִתְכַּפְּסִית מִמֶּנּוּ אֲמַתַּת
 מְצִיאֹתוֹ יְתַבְרַךְ, וְהוּא שׁוֹרֵה בְּחֶשֶׁךְ גְּדוֹל, עַד שֵׁישׁ
 בְּנֵי-אָדָם שְׂכָל-כֶּף חָטְאוּ בְּחַטָּאִים וּבְעֻוֹנוֹת מְגִנִּים,
 וְנִכְשָׁלוּ בְּעִבְרוֹת חֲמוּרוֹת, עַד שֶׁנַּעֲלָם וְנִסְתָּר מֵהֶם
 לְגַמְרֵי אֹרֶךְ הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְהֵם שְׂבוּרִים
 לְגַמְרֵי, וְאֵינָם רוֹאִים שׁוּם אֹרֶךְ בְּתִיָּהֶם, וְהַכֹּל מֶר

ומרור להם, ומסתובבים נבוכים בקשיות ובספקות
 — "הַיֵּשׁ הַיְיָ" אִם אֵין" (שמות י"ז, ז), וְכָל מֵה
 שְׁמִסְתַּבְּכִים בְּחֶשֶׁף עָבָה, עַל-יַד־יְזֵה סוּבְלִים סָבַל
 רַב, כִּי בְרָגַע שְׁאָדָם נֶעְתַּק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, אֲזִי מָרִים
 לוֹ הַחַיִּים, וְהוּא מִסְתַּוְּבֵב בְּעוֹלָם הַדְּמִיוֹן וּבְעוֹלָם
 הַתְּהוֹ, וּמְקַלֵּל אֶת עֲצָמוֹ וּמְקַלֵּל אֶת אַחֲרָיו, וּמְדַבֵּר
 כְּלָפִי מַעֲלָה, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, וּמְבַקֵּשׁ אֶת הַמּוֹת, כִּי
 מָרִים לוֹ הַחַיִּים מְאֹד מְאֹד, וְאֶפְלוּ כְּשֶׁרוּצָה כְּבָר
 לְשׁוּב מְדַרְכּוֹ, הוּא לֹא יוֹדֵעַ אֶת הַפֶּתַח וְהַשַּׁעַר אִיךְ
 זוֹכִים לְצֵאת מִשָּׁם, וְאֶפְלוּ כְּשֶׁשׁוֹמֵעַ כְּבָר דְּבָרֵי
 הַתְּחִינּוֹת וְהַתְּעוֹרוֹרוֹת, עֲדִין אֵינוֹ יוֹדֵעַ בְּאִיזוֹ דֶּרֶךְ
 לְהֵלֶךְ, כִּי מֵרַב הַחֲטָאִים וְהַעֲוֹנוֹת נִתְכַּסֶּה וְנִתְלַבֵּשׁ
 בְּקַלְפוֹת עֲבוֹת, עַד שְׁאֵינוֹ רוֹאֶה דֶּרֶךְ וְשַׁעַר וְפֶתַח
 לְצֵאת מִשָּׁם. וּבְאֵמַת הַשַּׁעַר וְהַפֶּתַח נִמְצְאִים אֲצִלוֹ,
 אִךְ מִחֲמַת רַב הַעֲוֹנוֹת, שְׁהָאָדָם חָטָא וּפָשַׁע יָמִים
 וְשָׁנִים, נֶעְלָם וְנִסְתָּר מִמֶּנּוּ הַשַּׁעַר וְהַפֶּתַח הַזֶּה,
 וּכְשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְעַקֵּר אֶת עֲצָמוֹ מֵהָרַע שֶׁהוּא
 הַעֲצָבוֹת וְהַעֲצָלוֹת, וּמִתְחִיל לְשִׂמְחָה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ,
 עַל-יַד־יְזֵה נִפְתָּח לוֹ הַשַּׁעַר וְהַפֶּתַח לְהִכָּנֵס אֵלָיו
 יִתְבַּרֵּךְ, כִּי הַשְּׂמִחָה הִיא הַשַּׁעַר וְהַפֶּתַח לְהִכָּנֵס אֵל

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

וְלִכֵּן רֵאָה, אֱהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אִם נִפְלְטָה כָּבֵר
 בְּמָקוֹם שֶׁנִּפְלְטָה, וְנִכְשַׁלְתָּ כָּבֵר בְּכֹל מִינֵי עֲבֵרוֹת
 וְעוֹנוֹת, וְעָשִׂיתָ מַעֲשִׂים מְגִנִּים, עִם כָּל זֹאת אֶסוּר
 לָךְ לְהִתְיָאֵשׁ בְּשׁוּם פָּנִים וְאִפֵּן, אֲלֵא תִתְחַזֵּק לְשִׁמְעַ
 בְּכֹל יוֹם כְּלֵי זִמְרָה, וְתִשְׁמַח אֶת עַצְמָךְ, וְתִבּוֹא לִיַדִּי
 שְׂמִיחָה אֲמִתִּית, וְעַל-יַדֵּי-זֶה יִתְרַחֵב לְבָבְךָ וְדַעְתָּךְ,
 וְאִז תִּמְצָא אֶת הַשְּׁעַר וְהִפְתַּח לְהִכְנִס אֵלָיו יִתְבַּרְךָ;
 כִּי בְּאֵמַת הַשְּׁעַר וְהִפְתַּח הוּא הִפָּה שֶׁל הָאָדָם,
 כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵה לְהִרְחִיב הַדַּעַת, שֶׁנִּתְרַחֵב לוֹ וְדַעְתּוֹ,
 שִׁיּוּדַע וְעַד אֲשֶׁר אֵין בְּלַעְדָּיו יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, וְהִפֵּל
 לְכֹל אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא, אִז הוּא תָּמִיד שֶׁשׁ וְשִׂמְחָה,
 וּמְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ כְּאֲשֶׁר יִדְבֹר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ
 וְהִבֵּן אֶל אָבִיו; כִּי הַמְּאֲמִין הָאֲמִתִּי, שֶׁמְאֲמִין אֲשֶׁר
 אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעְדָּיו יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, וְדַבֵּר גְּדוּל
 וְדַבֵּר קָטָן לֹא נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ אֲלֵא מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ, אִזִּי
 הוּא שֶׁשׁ וְשִׂמְחָה תָּמִיד, וּמְדַבֵּר וּמְשִׁיחַ אֶת כָּל אֲשֶׁר
 עִם לְבָבוֹ רַק אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְלָמָּה אֵין הָאָדָם יוֹדַע
 אֲשֶׁר הַשְּׁעַר וְהִפְתַּח הֵם פִּינוֹ, וְהוּא צָרִיךְ רַק לְפַתַּח
 אֶת הַפֶּה, וְלִדְבֹר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְהוּא כָּבֵר אֲצִלוֹ
 יִתְבַּרְךָ? אֲלֵא מִפְּנֵי רֹב הָעוֹנוֹת שֶׁחָטָא וּפָשַׁע וּפְגָם
 יָמִים וְשָׁנִים, וְעַל-יַדֵּי-זֶה נִתְכַּפְּסָה וְנִתְעַלַּם וְנִסְתָּר
 מִמֶּנּוּ אוֹרוֹ יִתְבַּרְךָ, וְעַל-יַדֵּי-זֶה נִפְלַ בְּמַרְהָ שְׁחוּרָה,

בַּעֲצוֹת וּבַעֲצוֹת, עַד שֶׁנֶחְשֵׁב לוֹ כְּאִלּוּ אֵף פַּעַם
 לֹא יֵרָאֶה אוֹר, כִּי מֵרַב הָעוֹנוֹת נֶעְלַם וְנִסְתָּר מִפְּנֵי
 אוֹרוֹ יִתְבַּרֵּךְ, שָׂאז הוּא קֵץ בְּחַיֵּי, כִּי מִי שָׂאִין לוֹ
 אֲמוּנָה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, הַחַיִּים שְׁלוֹ אֵינָם שׁוֹיִם שׁוֹיִם
 דְּבַר, וְהוּא חוֹשֵׁב מִחֲשׁוֹת אֵיךְ לְהִתְאַבֵּד וּמְקַלֵּל
 אֶת יוֹם לִידָתוֹ, כִּי כָּל-כָּף מְרִים לוֹ הַחַיִּים,
 שְׁמִסְתוּבֵב מִמְּקוֹם לְמְקוֹם, וְהוֹלֵךְ נֶעַ וְנָד, וְאֵינוֹ
 מוֹצֵא אֶת מְקוֹמוֹ, לֹא-כֵן כְּשֶׁאָדָם מְחַזֵּק אֶת עֲצוֹמוֹ
 בְּאֲמוּנָה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְיוֹדֵעַ וְעַד אֲשֶׁר הוּא יִתְבַּרֵּךְ
 נִמְצָא אֹתוֹ, עִמּוֹ וְאַצְלוֹ, וּפּוֹתַח אֶת פִּי וּשְׁפָתָיו,
 וְכָל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁהוּא מְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, הוּא
 הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ שָׂאִין לְתֹאֵר וּלְשַׁעַר
 כָּלֵל, אִזּוֹ הוּא כָּבֵד מְצָא אֶת הַשַּׁעַר וְהִפְתַּח לְהַפְנִס
 אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְאִזּוֹ דִּיקָא זוֹכָה לְהַגִּיעַ אֶל שְׁלָמוֹת
 הַשְּׂמִחָה; כִּי בְּרַגַע שֶׁאָדָם דְּבוּק בְּחַיִּי הַחַיִּים בּוֹ
 יִתְבַּרֵּךְ, וּמְדַבֵּיק אֶת מַח מִחֲשַׁבְתּוֹ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ
 הוּא, אִזּוֹ הוּא תָּמִיד שֵׁשׁ וְשִׁמְחָה; וְלִכֵּן רָאָה, אֲהוּבֵי,
 יְדִידֵי הַיָּקָר, לֹא לְהִיּוֹת בְּטֹלָן, רַק לְהִתְחַזֵּק בְּכָל
 מִינֵי אַפְּנִים שֶׁבְּעוֹלָם לְהִיּוֹת בְּשְׂמִיחָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה
 תּוֹכָה לְמִצָּא אֶת הַשַּׁעַר וְהִפְתַּח אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ
 בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה בְּלֵי שׁוֹיִם חֲכָמוֹת כָּלֵל,
 וְאִזּוֹ דִּיקָא תּוֹכָה לְתַשׁוּבָה אֲמִתִּית; אֲשֶׁרִי מִי שָׂאִינוֹ

מִטְעָה אֶת עֲצָמוּ בְּזֶה הָעוֹלָם כָּלֵל, וְזוֹכָה לְהַגִּיעַ אֶל
הַשְּׂמִיחָה הַנִּצְחִית שֶׁהִיא הַדְּבָקוּת בּוֹ יְתָבְרָךְ, אֲשֶׁר
הַשְּׂמִיחָה הַזֹּאת עוֹלָה עַל כָּל הַשְּׂמִיחוֹת.

1.

הַשְּׂמִיחָה הִיא בְּעֲצָמָה גְלוּי אֱלֻקוֹת

צָרִיךְ שְׂתַדַּע, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר אֵין אֵין שׁוֹם
מְצִיאוֹת בְּלִעְדֵי יְתָבְרָךְ כָּלֵל, וְהוּא יְתָבְרָךְ מְחִיָּה
וּמְהוּה וּמְקִיָּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְזֶה הִנֵּה קֹדֶם
הַשְּׂבִינָה, כִּי מִקֹּדֶם שֶׁנִּשְׁמַת הָאָדָם נִתְלַבְּשָׁה בְּגוּף
עָכוּר, הִיָּתָה בְּטֵלָה בְּתַכְלִית לְגַבִּי אֹר אֵין סוּף
בְּרוּךְ הוּא, מִשׁוֹם שֶׁאֵז לֹא הִנֵּה דְבָר מִחֲשִׁיב
וּמִסְתִּיר אֵלֶיהָ אֶת הַגְּלוּי אֱלֻקוֹת, וְכֵן הִיָּתָה בְּטֵלָה
בְּמִקוּרָה הָאֲמִתִּי בְּתַכְלִית הַבְּטוּל, וְכִיּוֹן שֶׁיְרַדָּה
לְמִטָּה וְנִתְלַבְּשָׁה בְּגוּף הַחֲמָרִי וְהַגִּשְׁמִי הַזֶּה, אֵזִי
הַגּוּף מִסְתִּיר וּמְכַסֶּה עָלֶיהָ, לְהִיּוֹת נִדְמָה הָעוֹלָם
וּמְלוּאוֹ לֵישׁ וְדָבָר נִפְרָד בְּפָנָי עֲצָמוּ, וְאֵינוֹ רוֹאֶה
אֶת הַבְּטוּל שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת לְגַבִּי אֹר אֵין סוּף
בְּרוּךְ הוּא, הַמְּחִיָּה וּמְהוּה וּמְקִיָּם אוֹתָהּ תָּמִיד, וְזֶה
כָּלֵל הָעֲצָבוֹת וְהָעֲצָלוֹת הַמְּכַסִּים וּמְלַבִּישִׁים
וּמִסְתִּירִים אֶת הָאָדָם מִלְּהַגִּיעַ אֶל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ

הוא, כי הגלוי אלקות הוא עצם השמחה, כי "עו
 וחדוה במקומו", וקדם שהנשמה נתלבשה בגוף
 העכור הזה, שהוא העצבות והעצלות, היתה
 דבוקה בתי החיים בו יתברך בלי שום צמצום
 וילבוש, ואז היתה נכללת באין סוף ברוך הוא
 בבחינת בטול לגמרי, והיתה רק שמחה ועליזה,
 ותכף-ומיד פשידה אל זה העולם נתלבשה
 בעצבות ועצלות, שזה כלל הקלפות המחשיכות
 ומסתירות את הנשמה, שזה השבירה שנשבר האור
 הזה, ונתלבש בגוף עכור, ונתלבש בעצבות
 ועצלות עד שנעלם ממנו לגמרי האור; כי אי
 אפשר להגיע חזרה שיהיה אצלו גלוי אלקות אלא
 על-ידי שישבר את הקלפות הנמצאות, כמשל
 הקלפה שהיא חופפת ומקפת על הפרי להכנס
 בתוכה ומסתרת אותה, כמו קלפת האגוז, ואז אין
 תרופה להוציא את הפרי, כי אם על-ידי שבירת
 הקלפה, כך כדי להוציא את הנשמה שהיא
 השמחה מהקלפות המסתירות ומכסות אותה זהו
 רק על-ידי שבירת הקלפות, שזה ענין תקף
 השמחה שאדם צריך לשמח מאד באור אין סוף
 ברוך הוא, ולשמח את עצמו בכל מיני אפנים
 שבעולם, שהשמחה הזו תגדל כל-כך, עד

שְׁתַּבְּטַל נִשְׁמָתוֹ בַּחֲזָרָה אֶל הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וַיִּתְגַּלֶּה אֵלָיו אִוֵּר הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא תִקְרָא הַשְׁמָחָה. וְאֵי אֶפְשָׁר לְזָכוֹת לְזֶה אֶלָּא עַל־יְדֵי שְׂאֵדָם מְכַרִּים אֶת עֲצָמוֹ בְּהִכָּרַח גְּדוֹל, וּמִתְיַגַּע עֲצָמוֹ בִּיגִיעוֹת רַבּוֹת לְבוֹא אֶל הַשְׁמָחָה, כִּי הָעֲצָבוֹת הֵיא כְּדִגְמַת הַקְּלָפָה הַמְּסַתֶּרֶת אֶת פְּרֵי הָאֲגוּז, שֶׁהֵיא קְלָפָה מְאֹד חֲזָקָה, וְאֵי אֶפְשָׁר לְהוֹצִיא אֶת פְּרֵי הָאֲגוּז, אֶלָּא עַל־יְדֵי שְׂשׁוּבֵר אֶת הַקְּלָפָה, שְׂדוּפֶק וְלוֹחֵץ אֶת הַקְּלָפָה עַד שֶׁנִּשְׁבַּרְתָּ, וְאִזּוֹ יוֹצֵא הַפְּרֵי, כְּמוֹ־כֵן הַנִּשְׁמָה שֶׁהֵיא עֲצָם הַשְׁמָחָה, עֲצָם גְּלוּי אֵלְקוּת, שֶׁנִּתְכַּפְּסָתָה וְנִתְעַלְמָה בְּלְבוּשׁ וְהַסְתָּרֶת גְּשָׁמִיּוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה, חֲמָרִיּוֹת הָעֲצָבוֹת, אֵי אֶפְשָׁר לְשַׁבֵּר אֶת הַקְּלָפָה הַקָּשָׁה הַזֶּה, אֶלָּא עַל־יְדֵי שְׂיִכְרִיחַ אֶת עֲצָמוֹ לְהַגִּיעַ אֶל מִדַּת הַשְׁמָחָה; וְעַל־כֵּן רָאָה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לְהִתְיַגַּע עַל נִקְדַּת הַשְׁמָחָה, וְכָל מֵה שֶׁתִּשְׁמַח יוֹתֵר, עַל־יְדֵי־זֶה תִּשְׁבֹּר אֶת הַקְּלָפָה לְגַמְרֵי, וַיִּתְבַּטְּלוּ מִמָּךְ לְגַמְרֵי הַקְּלָפוֹת וְהַהִסְתָּרוֹת וְהָעֲלָמוֹת, וְהַנִּשְׁמָה תִּתְגַּלֶּה אֵלֶיךָ בְּגְלוּי רַב וְנוֹרָא מְאֹד, וְאִזּוֹ הַמְּאֹר שֶׁבָּה יַחֲזִיר אוֹתָךְ לְמוֹטָב; וְעַל־כֵּן מִי שֶׁשְׁמַח תָּמִיד נִמְחָלִים לוֹ עוֹנוֹתָיו, כִּי בְּזֶה שְׂאֵדָם שֶׁשׁ וְשִׁמְח, בְּזֶה הוּא מְגַלֶּה שֶׁהוּא דְבוּק בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְכַרֵּךְ; וְעַל־כֵּן רָאָה, אֶהוּבִי,

בְּנֵי הַיָּקָר, שִׁיְהִיָּה לָךְ לֵב שְׂמֵחַ, וְתִהְיֶה תָּמִיד שֶׁשׁ
 וְשִׂמְחָה וְתִשְׂמַח אַחֲרֵי, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּשְׁבֹּר וְתִבְטָל
 אֶת הַקְּלָפוֹת, וְיִתְגַּלֶּה אִוְרוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכֹל הָעוֹלָם כְּלוּ;
 אֲשֶׁר־מִי שְׂזוּכָה לְשִׂמְחָה אֶת עֲצָמוֹ, וְאֲשֶׁר־וְאֲשֶׁר־
 מִי שְׂזוּכָה לְשִׂמְחָה אֶת אַחֲרֵי, שְׂאֵז יִזְכֶּה לְגֵאל אֶת
 נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִהַקְּלָפוֹת וְהַהִסְתָּרוֹת וְהַעֲלָמוֹת,
 וְיִתְגַּלֶּה הָאוֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא בְּכֹל הָעוֹלָם כְּלוּ,
 "וַיֵּדַע כָּל פְּעוּל כִּי אִתָּה פְּעַלְתּוֹ, וַיִּבִין כָּל יְצוּר כִּי
 אִתָּה יִצְרָתּוֹ, וַיֹּאמֶר כָּל אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאִפּוֹ הַיְיִ"ה
 אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ וּמְלִכּוֹתוֹ בְּכֹל מְשָׁלָה".

.ז

הַשְּׂמֵחָה תִּכְלִית כָּל הַתְּכָלִיּוֹת

צָרִיף שְׂתַדַּע, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, שְׂבֹזָה הָעוֹלָם
 עָקֵר הַתְּכָלִית לְהַגִּיעַ אֵלֶיָּה, הִיא רַק לְהַשִּׁיג הַשְּׂגוֹת
 אֱלֹקוֹת בְּכֹל פְּעַם בְּמַדְרָגָה גְּדוֹלָה, וְזוֹ מַדְרָגַת
 הַשְּׂמֵחָה, כִּי הַשְּׂגוֹת אֱלֹקוֹת הִיא הִיא הַשְּׂמֵחָה
 הָאֲמִתִּית, כִּי אֵין לָךְ עוֹד שְׂמֵחָה כְּמוֹ שְׂמֵחָה
 בְּהַשְּׂגוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי כִּשְׂאָדָם זוֹכָה לְהַשִּׁיג
 אֶת אֲמִתַּת מְצִיאָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וַיֵּדַע וְעַד אֲשֶׁר אֵין
 בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֹּל לְכֹל אֱלֹקוֹת גְּמוּר הוּא,

זֶה מְכַנֵּס אוֹתוֹ בְּשִׂמְחָה אֲמִתִּית, שִׂמְחָה נִצְחִית. וְלִכֵּן עָקַר הַתְּכֵלִית בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא רַק לְהַשִּׁיג אֶת הַשִּׂמְחָה הָאֲמִתִּית, שֶׁהִיא שִׂמְחַת הַשְּׂגוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּכְשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְהַכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בְּתוֹךְ הַהִשְׁגָּה הַזֹּאת, הֵינּוּ לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ וּלְמַצֵּא אֶת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּכָל פְּרִטֵי הַבְּרִיאָה, מֵה שְׂרוּאָה מֵה שְׁשׁוּמֵעַ מֵה שְׁמֵרְגִישׁ הַכָּל אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְכֵן בְּכָל הַלְמוּדִים שֶׁהוּא לוֹמֵד: הֵן בְּמִקְרָא, הֵן בְּמִשְׁנָה, הֵן בְּגִמְרָא, הֵן בְּמִדְרָשׁ, הֵן בְּהִלְכוֹת וְהֵן בְּאַגְדוֹת, הוּא מוֹצֵא בָהֶם רַק אֶת אֲמִתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ הַמְּלַבֶּשֶׁת בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, זֶה עָקַר הַתְּכֵלִית וְהַשְּׁלֵמוֹת שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיעַ לָזֶה, וְזוֹ הַשִּׂמְחָה הָאֲמִתִּית. כִּי אֵין לָךְ עוֹד שִׂמְחָה כְּשִׂמְחַת הַתּוֹרָה, וְכִשְׂמַחַת הַשְּׂגָת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְדַבֵּר זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְהַסְבִּיר לָאָדָם, אֲלֵא מִי שֶׁזָּכָה לְטַעַם הַטַּעַם הַזֶּה, לְהִרְגִישׁ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וּלְבַרֵּר וּלְזַכֵּךְ אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָהּ, לְרֹאוֹת אֶת פְּנִימִיּוֹת הַבְּרִיאָה, אֵיךְ שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּהַשְּׁגָחָה גּוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד, וּכְשֶׁאָדָם בָּא וּמַשִּׁיג הַשְּׂגוֹת אֵלּוּ, אָז נִכְנָס בְּדַבְּקוֹת עֲצוּמָה, שֶׁהַדְּבָקוֹת הֵזוּ מְכַנִּסָּה בּוֹ שִׂמְחַת הַנֶּפֶשׁ, וְהוּא שָׁשׁ וְשִׂמַח בְּהַשְּׂגוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ.

וּעֲצָם הַנֹּעֵם וְהַעֲרֹבוֹת וְהַמְתִּיקוֹת הַזֶּה, אֵי אֶפְשָׁר
 לְהִסְבִּיר לְאָדָם כָּלֵל, שְׁעָלֶיהָ נֹאמֵר (יִשְׁעִיהָ סד, ג):
 "עֵינַי לֹא רָאִתָּה אֱלֹקִים זֹלָתָךְ יַעֲשֶׂה לְמַחְכָּה לּוֹ";
 אֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוֹכָה לְהַכְנִיס בְּעֲצָמוֹ הַשְּׂגוֹת אֱלֹקוֹתוֹ
 יִתְבָּרַךְ, וְתָמִיד מְחַפֵּשׂ וּמְבַקֵּשׂ מִכָּל פֶּרֶט וּפְרָט
 מֵעֵסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְיוֹדֵעַ
 וְעַד אֲשֶׁר דָּבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן לֹא נַעֲשֶׂה מֵעֲצָמוֹ,
 אֶלָּא בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן, וּבְכָל תְּנוּעָה
 וְתַנּוּעָה שֶׁם אֵלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וּמֵה שֶׁהוּא רַק רוֹאֶה,
 הוּא כְּבָר מְסַתְּפֵל אֶל פְּנִימִיּוֹת הַדָּבָר, וּמְקַשְּׁרוֹ
 וּמְחַבְּרוֹ אֶל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְגַם שֶׁם מְחַפֵּשׂ
 וּמְבַקֵּשׂ אַחֵר פְּנִימִיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁבְּתוֹךְ
 פְּסוּקֵי הַתּוֹרָה וּמֵאֲמָרֵי חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים, וְכֵן כָּל
 מֵה שֶׁהוּא שׁוֹמֵעַ בְּאָזְנוֹ הַגִּשְׁמִיּוֹת, הוּא שׁוֹמֵעַ אֶת
 הַקּוֹל הַפְּנִימִי שֶׁל הַדָּבָר הַזֶּה — הֵן בְּגִשְׁמִי וְהֵן
 בְּרוּחָנִי, שֶׁכָּל הַשְּׂגוֹתָיו בְּהַשְׂגוֹת הַתּוֹרָה הוּא רַק
 לְהַשִּׁיג אֶת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְשֶׁאָדָם זוֹכֵה לְהִגִּיעַ
 אֶל מַדְרָגָה זוֹ, אָז אֵין לָךְ עוֹד שְׂמִחָה כְּשִׂמְחָה הַזֶּה,
 כִּי הַשְׂמִחָה הַזֶּה בְּהַשְׂגוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, הִיא
 תְּכִלִּית כָּל הַתְּכִלִּיתוֹת שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהִגִּיעַ אֵלֶיהָ
 בְּזֶה הָעוֹלָם, וְזֶה נִקְרָא לְחִיּוֹת חַיֵּי עוֹלָם הַבֹּא
 בְּעוֹלָם הַזֶּה; אֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוֹכָה לְרוּץ אַחֵר הַשְּׂגוֹת

אלו, וזוכה להתבטל לגמרי אליו יתברך, ומרגיש
ערבות, נעימות, ידידות, זיו וחיית אלקותו יתברך
בעודו בגוף הגשמי; אשרי לו בזה ואשרי לו בבא.

תם ונשלם, שבה לאל בורא עולם!